

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Grate pro Saline okres, Neb.; ve Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb.; ve Wilson, Kans., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro stát South a North Dakota.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$2.00. Pro Kanadu \$2.50. Do Evropy \$3.00 ročně.

Zásilkou peněžní dějte se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Drafts), anebo v registruvaném dopise. Oceníme-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu. Dopisy z kruhů členství ochotně uveřejníme. Musí být glavně, psané bez úmyslu někoho osobně poškodit a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

45

RAKOUSKO BUDIZ ZNICENO!

(Tisková kane. ČNS. a SČK.)

Z italského tisku, jenž v poslední době jeví neobyčejný zájem o českou otázku, zaznamenáváme dnes útlak socialistického demitu "Il Popolo d'Italia" (Lid Itálie), jenž redigován jest známým socialistickým poslancem Benitem Mussolinim. List tento přinesl dne 3. srpna úvodní článek "Delenda Austria" (Rakousko budiz zničeno!) podepsaný M. (patrně značka posl. Mussolinioho). V článku tom nazývá autor na modrávou řeč zahrani. ministra Balfoura, jehož slova byla vykládána i v italském tisku tak, jako by se Balfourovi jednalo o zachování nyníšního Rakouska. Nemožnost a nebezpečí takového rozřešení rakouské otázky dovozuje italský politik ve svém článku, kde píše:

"V době, kdy Balfour, zahraniční ministr anglický, předložil ve sněmovně onu svou neblahou řeč, jež vyvolala oprávněný nepokoj ve veřejném mínění italském, udaly se v Praze a na Korfu (sídlu srbské vlády) dvě věci nemalé politické důležitosti, jež naprosto rozhlédly domněnku starou již půl století a dějinami odbytou: že totiž podúnajská říše má být v nějaké formě zachována. Mr. Balfour ovšem vyslovil se jen všeobecně, když mluvil o osudu, jaký má stihnouti říši rakousko-uherskou. Lze také pochopiti jistou zdrženlivost při projednávání otázek, ježž více nebo méně radikální řešení závisí od více nebo méně radikálního vítězství spojených, ale nelze pochopiti Balfourovy výhledy tak široké, stáru povzbuzujících vůči monarchii Habsburské, již nazval "velkou a starou," aniž by si uvědomil, že stáří není vždycky zásluhou a že "velkost" rakouská jest reprezentována šibenicemi, jež po celá staletí byly průjezdy rakouského vládního systému, aby byl udušen v Itálii, v Čechách, v Slezsku, v Bosně a Hercegovině zápas národnosti, jež chtějí samy rozhodovati o svých osudech. Zdá se, že Balfour připouští jako možnost, aby Rakousko zůstávalo podobaše se Rakousku věrojemněmu, pouze s jakousi změnou vnitřního politického řádu. Ale je-li pravdou to, co bylo tolikrát slavnostně prohlášováno při různých příležitostech, že totiž vlnoci dohody usilují o uznání práv národů, jakožto základní zásady při určování hranic nových zemí, pak Mr. Balfour a všichni ti, kdož se snad snažíjí myšlenkou na polovici řešení této otázky, musí popřítí sluhé hlasům zvláště těch národů, kteří tvoří nyníšní říši Rakousko-uherskou.

Jaké jest heslo a cíl Českoslováků? Co chtějí Čs. podrobení Rakousku a Slováci, utajení Maďary? Chtějí býti spojeny v jeden samostatný stát. Chtějí obnoviti český stát, čítající 10—12 milionů obyvatel Československá Národní Rada předložila lidu a vládním spojencům tuto výstavu: Rozdělte Rakousko-Uhersko, zavazte se, aby Čs. nikdy, ani dle neklamajících se ani neobjevujících k Rakousku a

svých sympatií ke státům dohody, tvořily první pevnou hráz proti dalším útokům a výbojům germanismu.

Čechy již vlastně se úplně samy odtrhly od pouta, jež je vázalo k Rakousku. Československé legie bojují pod prapory ruskými proti Itakušantům. Amnestie, udělená z dlouholetí císařem Karlem Prvním a posledním, nikterak neuchlábého lidu odlojného ducha českého národa (v Čechách) jest také socialistická strana, jež pracuje v duchu úplně národním, a důkazem toho jsou slovanské porady a schůzky v Praze, z nichž byli vyloučeni Slováci, kteří se provinili tím, že nechtějí přetřítati všecky styky s říší rakousko-uherskou. Domnívá se snad Mr. Balfour, že jedním z cílů spojeneckých jest, dáti uslechtilý a odbojný český národ po více opět v milost a neupřítati jim právo národního sebeurčení?

Zatím co Slováci severní (Češi a Slováci) jsou v zjevné vzpourě a nechtějí míti s Rakouskem nic společného, ohlásili Jihoslovani na Korfu dne 20. června zrození budoucího státu jihoslovenského, jenž bude zahrnovati Srby, Chorvaty a Slovance. A také jest známo, že několik milionů jiných národů (aťur tím myslí zejména Rumuny a Italy) považují se za sprostěné všem závazkům k říši Habsburské a za občany jiných států. A tu se opět tážeme: Mají-li býti práva národů chráněna a uhlášena, domnívá se snad ministr Balfour, že spojenci mohou zachrániti Rakousko, či lépe řečeno dynastii Habsburků, a obětovati malé národy, kteří mají historické a mravní právo na neodvratnost?

Nechtíme věřiti, přes všechno mlčení a zamlouvání, jež svádí na spjaté strany, že zodpovědní činitelé v zahraniční politice anglické mohli by počítati ještě s dalším trváním poutaví Habsburského nad latinskými národy. To je nemožnost! Znovna tak jako Čs. a více než Slováci a Chorvati (jichž irredentismus protirakouský jest novějšího data) projeví Italové a Rumuny svou touhu po spojení se svými mateřskými zemlemi. O právu Rumunů na Sedmihrady nelze pochybovati, ani o nároku Itálii na Trentino, Terst, Rijeku, Přímoří a část pobřeží dalmatského. Jsou jen dvě možná východiska, jímž se Mr. Balfour nemůže vyhnouti: buď bude Rakousko zachráněno a jeho národové obětováni a zbaveni haněbné všeho, co jim ideální zásady této války slibovaly — nebo budou rakouští národové osvobozeni a tím Rakousko samo odsouzeno k neodvratnému zániku.

Domnívá-li se p. Balfour, že může udržeti třetí východisko a zachrániti Rakousko zlepšením situace národů rakouských, stá se o něti omýlí a, což jest významné, jeho mínění shoduje se úplně s plány Habsburské politiky, sestávající z převážek a slibů, jež se nikdy neplní. V každém případě jest v rozporu s vůlí národů. Či snad některé kruhy anglické kojí se naději na separátní mír s Rakousko-Uherskem? A myslí se, že v případě takého míru Itálie vzdá se svých nároků a spokojí se s kompromisem? Separátní mír jest absurdnost a Itálie, nechce-li spáchat sebevraždu, nemůže se vzdáti definitivního rozřešení svých odvěkých rozporů s Rakousko-Uherskem. Ze separátní mír s Rakouskem jest absurdnost a že myšlenka na takový mír jest nebezpečná a nesvědomitá, jest zřejmo ze všech událostí za tři roky války. Na východy Balfourovy odpověděl rak. zahraniční ministr hrabě Czernin řečí, v níž zdůraznil nerozbornost aliance rakousko-německé. André Chéradame, jehož kniha "Demaskovaný pangermanismus" lze nazvati klasickým dílem, dokázal nemožnost samospřávné politiky ze strany Habsburků. Nikdo mu nemůže upřítí výbornou znalost otázky rakousko-uherské. Napsal: "Rakousko-Uhersko jest dnes úplně pod nadvládou Viléma II. jako Belgie. Evropská válka umožnila kaiserovi naprosto opománání celé říše Habsburské (pod pláškem pomoci), jak to zamýšlel již roku 1911. Od počátku roku 1915 všechna vojska rakouská jsou podřízena generálnímu štábu v Berlíně. Kdyby Rakousko-Uhersko chtělo uzo- věřiti separátní mír, nemohlo by, poněvadž všechny jeho výkonné

orgány, vojenské i diplomatické, podléhají úplné rozkazům kaiserových agentů."

André Chéradame jest pro rozbití Rakouska. Pokud Rakousko-Uhersko existuje, jest Německo vítězné. Německý plán "linie Hamburg-záliv Perský" jest posolen, nikoli zmíšen. Mír, jenž by ponechal v Evropě Rakousko-Uhersko, znamenal by veliké vítězství pangermanismu, i když by Německo bylo nuceno vrátit Francii Ebsay a Lotrinsko. Chéradame praví: "Ti, kdož jsou ještě pro zachování Rakousko-Uherska pod vládou Habsburků, jsou nejméně 20 let pozadu za svou dobou. Takové rozřešení bylo by vodou na mlýn Německa, poněvadž jest nemožno oddělit Habsburky od Hohenzollernů. Znamenalo by to utvoření germánské jha na sčích Slováci a románských národů, a uskutečnění plánu "Hamburg-záliv Perský". Když Balfour prohlašuje, že hlavním nepřitelem jest Německo, shodujeme se s ním, ale když říká, že jest třeba usměřití do jisté míry Rakouska, dovolíme si namítnouti, že pokud Německo může počítati s německo-maďarským přívěskem Rakouska, k němuž dlužno přičísti koalici turecko-bulharskou, nebude Německo nikdy poraženo. Byla by to skutku nejrychlejší a nekrvavější ironie, kdyby tato válka, zahájena na obranu malých národů (Belgie a Srbska) a prohlášována před tvářmi celého světa za válku osvobozovací, měla skončiti zachránou státu, jenž není národem, státu anachronistického, libovolného, jenž nikdy nebude moci provozovati jinou politiku, než jaká jest v jeho tradicích a v jeho celém vnitřním ústrojí.

Jest třeba učiniti konec metodám zastaralé diplomacie. Jest třeba míti odvahu a jíti ke kořenu zla. Rakousko musí vyletět do povětří. To jest hlas lidu. Jinak válka míne se svým cílem."

ČESKO-AMERICKÁ VÝPRAVA NA RUS.

I v Japonsku jsou přátelé naší věci.

(Tisk. kane. ČNS. a SČK.)

Výprava zástupců Českého Národního Sdružení složená z pp. E. V. Vosky a Rev. Koukala z New Yorku a právníka V. Švarce a Jos. Martinka z Clevelandu zastavila se na své cestě na Rus v Tokiu, Japan. Po celé cestě snažili se všude prospěti české věci informacemi. V Tokiu naslytla se jim příležitost zastat se českých námořníků, kteří byli vězněni na rakouských lodích. Prostřednictvím britského vyslanectví v Tokiu postarali se o ochranu našich krajanů a o poskytnutí finanční polpory.

Návštívivše některé významné ředáky, požádali o podporu české věci.

V Tokiu sešli se k společné poradě naši zástupci s lékaři výpravy vyslanec Vopičky, pp. Dry, Gruenerem, Gučou a Kučerou. S vyslanecem Vopičkou p. Voska a ostatní členové výpravy Českého Nár. Sdružení navštívili krajana Kosaře v Yokohamě.

Zástupci Čes. Nár. Sdružení navštívili dále redakce vlivných listů anglických zvláště "Japan Advertiser" a "Japanese Gazette", kde se přesvědčili, že redakce jsou o české věci informovány. Před tím otiskl "Japan Advertiser" zprávu o útoky českých námořníků na rakouské konsulat, kdežto Japanese Gazette přinesla článek o zadržování generála Kornilova českým vojím Mriňákem. V Sanghaji Millard Review otiskl článek z Colliers Weekly, v němž citovány slovenské Národní Noviny americké.

Japan Advertiser ve svém odpovědi na notu papeže Benedikta v redakčním článku praví:

Zatím Rakusaní mají sami doma nepřijemnosti daleka citelnější, než eokoliv jiného utrpěli Němci. Nepokoj cizích národností žalářovaných mezi nevhodnými stěmi rakousko-uherské říše stále stoupá. Zřejmý důkaz toho jest, že spojenci dávají svolení, aby se utvořila česká armáda rekrutovaná z českých a slovenských zajatců, kteří dříve dobrovolně se dali do ruské vojny, než aby pokračovali v boji v rakouských zálopcích za vládu, kterou pohrdali. Další důkaz této nespokojenosti je fakt, že před několika týdny četní poslanci v rakouském parlamentě

hlasitě protestovali proti rakouské nadvládě nad českými věcmi a prohlásili, že po válce budoucnost Čech nebude již řízena Němci, ale jediné Evropou jako celkem a Amerikou! — Česká věc má tedy přátele již i na Dálném Východě!

ZE 100,000 NA 750,000.

Z armády 100,000 asi na 75,000 mužů jest pozoruhodný vzrůst vojenské síly Spojených Států v pěti měsících od chvíle, kdy národ náš prohlásil válku Německu. V době, kdy první přírůstek národní armády nalézati se bude ve cvičebních táborech od nyníška za měsíc, vojenské zřízení Spojených Států bude čítati asi 1,350,000 mužů.

Taková v krátkosti bude půlroční historie armády, která na počátku války mezi Spojenými Státy a teutonskou vládou byla předmětem nepřítelova posměšku a zdrojem nejistoty kritiků doma. A dosud konec nebyl dosažen. Národ jest zorganizován, aby zvýšil armádu o statisíce, jestliže toho bude zapotřebí.

Před pěti měsíci Spojené Státy prohlásily válku Německu. V době té stálo vojsko národa čítalo 110,000 mužů, nepatrný počet u porovnání s armádami, jež bojujaly ve Francii a Belgii. Onoho dne, když válka byla prohlášena, prezident povolal dobrovolníky, aby rozmožili pravidelnou armádu a národní gardu na plnou válečnou sílu. Za necelé čtyry měsíce po onom vyzvání řadové vojsko naše rozmoženo bylo na plnou válečnou sílu o 233,000 mužů, jejichž dodatečnými rekruty, jejichž počet blížil se 183,000 mužů. V téže době muži hlásili se ze všech částí země, aby rozmožili řady námořníků a námořních vojnů.

Prohlášení pacifistů a pro-německých propagandistů, že válka není populárním bojem, zodpovědného bylo přihláškami do samotné armády. Nedostalo se ochotnější odpovědi na provolání Lincolnova a McKinleyho, než jakou byla odpověď, již podal národ na vyzvání Wilsonovo. Snad nejporozuhodnější faktorem při vzrůstu národní armády jest tichý způsob, jakým jest prováděn. Američané, kteří na počátku války pravili, že jediným našim příspěvkem budou lodí a strelivo, byli uvedeni v úžas, ohromeni zásohom lidí, již Spojené Státy připravují, a by evropskému boji dali příživý obrat pro demokracii.

Dne 28. dubna senát a dům zástupců přijaly odvodní zákon, který učinil upotřebitelnými více než 9,000,000 mužů, z nichž mohla by býti vybrána nová armáda. Na to pak udělilo následující rychlé za sebou. Dne 11. května více než 5,000 mužů vydalo se na cestu do důstojnických cvičebních táborů, aby se zde přizpůsobili pro službu v nové armádě, jež bude sebrána. Dne 18. května tepna národní byla urychlena prezidentovou proklamací, kterou ustanovil den 5. května za den registrace a nářidí generál Pershingovi, aby se vydal tak rychle, jak je možno do Francie s armádou divisi.

Registrační den následován byl tajným vzdálením se Pershingova vojska do Francie. Záhy na to e-lektrisována země zprávou, že transporty Spojených Států bezpečně přes ponorkové nebezpečí přistály ve Francii s přední gardou národního vojska. Přiležitost ta byla epochální, ježto označovala první vstoupení amerického vojska na evropskou půdu za účelem boje.

Rychlé tvoreni se nové národní armády, která má následovati řadovou přes moře, bylo předpovězeno 20. července, kdy desítky branou byly taženy s velkými ceremonie v Washingtoně, aby ustanoven byl pořádek, v jakém sechní lidé hlásiti se mají k fyzické přípravě, by rozhodnuto bylo o jejich způsobilosti pro novou armádu.

Armádě Spojených Států dostalo se největšího přírůstku tak dalece, když 15. července a 5. srpna národní garda ze všech států U. nie sařaděna byla do spolkové služby. V době té milice čítala 419,831 mužů, ale od té doby rekrutován bylo čile a více mužů bylo připraveno k plukům národní gardy. Dne 14. srpna 3,500 studentů v Plattsburg obdrželi komise a další tábory po celé zemi odřizovaly též podobné počty.

V závěrečných dnech srpna válečný departament vydal nařizení

ve smyslu vytvoření divise pro bezprostřední službu za mořem. Město New York dostalo se přiležitosti rozloučiti se se starým plukem 69. a na to a celou národní gardou státu. Na konci srpna vydal válečný departament nařizení, jež povolává 5 procent prvního přírůstku odvedených mužů ku prapuru, což se stalo. Z našeho města vyšla ona procenta v pondělí do cvičebního tábora. Další přírůstky budou následovati až do 9. října a od onoho okamžiku 1,350,000 Američanů bude ve zbraní.

Třicet a dva cvičební tábory byly zřizeny po celé zemi pro výcvik vojínů země. Šestnáct z nich upotřebeno jest pluky národní gardy a podobný počet mužstvem národní armády. Mimo těch jsou dvaacet dva tábory, kde studenti cvičí se na důstojníky. Vzduchoplavci se cvičí zde i ve Francii. A naše loďstvo výborně si počíná v evropských mořích.

BYL TO PRVNÍ KROK.

V jednom jsou W. R. Hearst a jeho časopisy důslednými a zasluhují uznání, že totiž rázněji a upřímněji než ostatní přední novináři a velké časopisy anglické přimlouvají se za sestátí pod níku, veřejnosti sloužících. Nedělní Examiner v dlouhém článku vystupuje se žádostí, aby vláda železnicím a trustům vydávala chartery, jako národním bankám, čímž by jí umožněno bylo, něsti kontrolu nad nimi a zabrániti, aby nerovnoduvaly svůj kapitál.

Něco takového ovšem není se státními železnicemi, ale byla by to značná reforma oproti nyníšním poměrům a byl by to první krok k sestátí, jehož nutnost se objevuje zvláště za výmnožených poměrů nyníšních, válkou přivoděných, a bude se jeviti tím zřetelněji, čím déle válka bude trvati.

Důvod, ve článku obsažený, jsou dobře voleny a měly by na rozhodujících místech býti poskytnuty. Právě se tam: "Když velká železnice následkem spekulace nebo nepoctivosti přivedena je k úpadku, utrpí nevinní akcionáři a občanstvo daleko více, než když banka udělá úpadek. U banky je daleko menší počet akcionářů a lidí, kteří s ní obchodují, než u velké železnice. Služby, které banka koná, mohou lehcé býti nahrazeny jinou bankou. Když banka udělá úpadek, tu nestěti spočívá pouze v tom, že lidé přijdou o peníze.

Ale když velká železnice udělá bankrot následkem koruptivního nebo neschopného řízení, tu ztráta postihne desítky tisíce nevinných podniků, ale zároveň trpí celá krajina, která je železnicí obsluhována. Nedostatečná doprava a osudná nestěti vzlyčky provázejí finanční špatné hospodářství u železnice.

"Vláda je zodpovědnou za železnice jako za národní banky. Banky jako železnice jsou vlastně soukromými občany, ale obojí slouží veřejnosti, jsou pod vládním dohledem a zodpovědní vládě. Ta při bankách činí plně svoji povinnost, ale u železnic nikdy jí nekoná, nebo až když je pozdě. Knihy a rekordy 7600 národních bank jsou pravidelně prohlíženy vládními inspektory, kteří přijdou náhle, beze všeho předběžného oznámení. — Knihy a obchodní metody na celého sta důležitých železnicích systémů, obstarávajících mezistátní obchod a podléhajících tedy právomoci spolkové vlády, nikdy nejsou prohlíženy — leda po letech, když v nich spáchaný byly špatnosti, nebo docela zločiny.

"Když bankovní inspektor sledá při výroční, nebo pololetní prohlídce banky něco darebáckého, oznámí to během 24 hodin do Washingtonu, odkud poslán je jiný odborník, aby potvrdil zprávu. Když druhá zpráva potvrzuje první, tu již následujícího dne čteme v novinách, že vládní úřady nářidí zavření banky té.

"Když železnice udělá úpadek následkem chabivosti nebo spekulace, nebo neschopnosti, vždy se nejdříve na to přijde ze strany někoho, kdo nemá příležitost, zjistiiti pravdu. Vláda nikdy nejví zajmu. Akcie takové železnice na burse posbývají ceny pozvolna a po nějakém čase dostaví se úpadek. Vláda je stále hluchou, něnou a slepou oproti tomu, co se děje, učiní nicého k ochraně podniků nebo obecnosti. Teprve, když již je pozdě na zachrániti

něčeho, vláda zahájí vyšetřovací věnuje statisíce dolarů práva kům a odborným znalcům, po mšicé koná veřejné výslechy a p rosee nebo po dvou vydá obsažnou zprávu, vylučující podrobně, ja zpravce byla okrádána. Pro zpráva taková je vydávána, nikoneví, poněvadž nemá žádných praktických užitek."

Z té příčiny se Hearstovy časopisy domáhají, aby vláda vydávala železnicím chartery a vykonávala nad nimi stálou kontrolu. Před deseti roky, kdy Hearst byl kongresníkem, kdy měl čísti, štít než nyní a kdy také požíval více vlivu, vystoupil s takovým návrhem v kongresu. Ovšem nepodařilo se. Doba nebyla příhodnou.

— Ale nyníšnji válečné poměry nutí vládu a kongres, aby učiní opatření, k nimž za pravidelných poměrů by se sotva odhodlaly. Proto by bylo záhodno, aby učinily aspoň tento krok, jenž by mohl se státi prvním stupněm k zavedení národního vlastnictví železnic, jež musí dříve či později býti zavedeno, má-li se dostati občanstvu, zaměstnanecm a celému národu všeho toho, co na železnicích žádáti mohou.

Abysí členové naši učinili trochu pojem o tom, jakým velkým činitelem v hospodářském životě našeho národa jsou železnice, uvedeme některá data, uveřejněná Theo. Moorem, známým finančním odborníkem, v "Munsey's Magazine". Ten uvádí, že železniční koleje ve Spojených Státech mají délku 250,000 mil a představují majetek v ceně asi \$17,000,000. — Nejméně polovina amerického obyvatelstva, odhadovaného na 104,000,000, přímo či nepřímo má podíl na vlastnictví železnic. Nepřímé vlastnictví dle Moorea mají vkladatelé a akcionáři bank, pojišťujících společností, dobročinných ústavů a spolků atd., které ukládají své jmění v jistotách železnicích. Moore ovšem svými statistickými daty nechce přispěti k uskutečnění vládního vlastnictví železnic, nýbrž je mluví v železnicích magnátů, nářikářích, že železnice ne jsou vlastně majetkem lidu a slouží lidu, jsou stále produktem nepřátelských útoků a zákom-dárských shocch, že stále se na nich žádají největší služby za cenu, o nejnižší bez ohledu, jak on při tom trpí. Moore se přimlouvá na základě své statistiky, aby zřizeny byly dopravní sazby pro osoby i náklad, aby železnice mohly kryti své výlohy a při tom měly zisk, z něhož by mohly akcionáři slusnou dividendu a zároveň mohly pečovati o udržení svého dopravního materiálu a o jeho zdokonalování. Po tom teprve přý železnice mohou se státi jedním z nejdůležitějších činitelů v prosperitě národní.

Jak již pravěno, Moore vyslovene náhledy a přání železničních magnátů. Ale i mezi velkými finančníky země vyskytují se hlasové, prohlásivší, že minulá doba když se mohlo činiti na lidu, by by přimáset oběti by železnice mohly prosperovati a že není jediné se pouze a jedinou otá, aby zavedeno bylo vlnoci vlastnictví železnic. Tak prohlásil např. W. A. Vanderlip, jede z nejprůběžnějších finančníků země. "Plujeme plnou parou k sestátí železnic. To není ani kritikou, ani vřtárou, nýbrž, jak pravěno, je m přisvědčením, že to největším faktorem." Dlužno si však přáti, aby faktum to eo nejdříve se uskutečnilo.

Finančníci američtí a již léta zabývají otázkou vládního vlastnictví železnic. Vláda může vydati prámo přímě, který by ulehčil lidu břemeno daní, a pak má povinnost zabezpečiti celku systém, který umožní přímě, než aby mohl zůstatí majkem soukromým. Američtí magnáti železniční dostali od lidu dost, dostali daleko více, než stejní podnikatelé ve kterékoli jiné zemi. Nyní musí se připraviti, a lid bude chtít, co mu patří, za nutné musí míti, co nemůže chati v rukou koruptivních kapitalistů. Válka poskytuje vítannou příležitost k uskutečnění vládního vlastnictví železnic a možno se jistotou očekávati, že vláda, přiležitostí této ochopí. Snad přesto krokem k tomu budou opatření, jež odporučuje Hearst, je však možným, že nebude hráno o toliké k takovému přehášení kroku, nýbrž že přímo bude přikročeno k vyvlastnění železnic, převzetí jich do národní správy.